

Näringsdepartementet
n.registrator@regeringskansliet.se
maria.grekovska@regeringskansliet.se

N2019/00699/SPN

Svar på remiss av delbetänkandet (SOU 2019:9) Privat initiativrätt

Länsstyrelsen i Hallands Län, nedan benämnd Länsstyrelsen, lämnar härmed följande synpunkter på utredningens förslag.

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker huvuddragen av utredarens förslag.

Länsstyrelsen är helt enig med utredaren att kommunen bör behålla det övergripande ansvaret för planläggningen. Flera ändringar i plan- och bygglagen de senaste åren har huvudsakligen syftat till att snabba på planprocessen och öka flexibiliteten för gemene man. Bostadsbyggandet har visserligen ökat men risken med fokus på snabbare planprocess (exempelvis som detta utredningsdirektiv) är att trendpilen för miljömålet god bebyggd miljö aldrig kommer att ändras. För att inte riskera en samhällsutveckling som inte är så hållbar som man skulle önska och med anledning av kommande klimatförändringar, bör kommunen ha den fysiska planeringen helt i sin hand.

Planintressenten kan som föreslås ges en möjlighet att inhämta underlag i tidigt skede före det egentliga planarbetet påbörjas. Länsstyrelsen avstyrker att planintressenten ska ges möjlighet att inhämta yttrande från länsstyrelsen i tidigt skede eftersom det kan vara svårt att i praktiken styra detta till att bara gälla inhämtande av planeringsunderlag samt av respekt för det kommunala planmonopolet.

Synpunkter på förslaget

6.2 Behovet av och nyttan med en förtydligad och utvecklad medverkan från planintressenten.

Länsstyrelsen delar utredarens förslag att planintressenten kan ges vissa förutsättningar att medverka vid framtagande av detaljplaneförslag.

6.3.2 Initiativrätten bör inte utökas eller formaliseras ytterligare

Länsstyrelsen delar utredarens uppfattning att det saknas anledning att ytterligare formalisera eller utöka möjligheten för enskilda att inleda detaljplanläggning. Enskilda har idag redan stora möjligheter att inleda detaljplanläggning. Det finns inte heller skäl att göra det obligatoriskt att ansöka om planbesked.

6.3.3 Kommunen bör behålla det övergripande ansvaret för planläggningen

Länsstyrelsen delar utredarens förslag. Länsstyrelsen anser att planläggningen innefattar mer än just bara prövning av ett enskilt ärende. Planläggning innebär ett helhetsansvar för stadens utveckling där enskilda planärenden tillsammans bildar den hållbara staden. Flera ändringar i plan- och bygglagen de senaste åren har huvudsakligen syftat till att snabba på planprocessen och öka flexibiliteten för gemene man. Bostadsbyggandet har visserligen ökat men risken med fokus på snabbare planprocess (exempelvis som detta utredningsdirektiv) är att trendpilen för miljömålet god bebyggd miljö aldrig kommer att ändras. För att inte riskera en samhällsutveckling som inte är så hållbar som man skulle önska och med anledning av kommande klimatförändringar, bör kommunen ha den fysiska planeringen helt i sin hand.

6.3.5 Planintressenten bör inte tillåtas genomföra samrådet

Länsstyrelsen delar utredarens uppfattning att det inte är lämpligt att låta planintressenten samråda om detaljplaneförslaget. Utredarens skäl beskrivs bl.a. i kap 5.4.2 och länsstyrelsen har inga synpunkter på det som framförs där. Därutöver anser länsstyrelsen att allmänhetens och sakägares förtroende för planmyndigheten kan rubbas om planintressenten tillåts vara den som har en framträdande roll i detaljplanarbetet t.ex. genom att hålla samrådet och anteckna och bemöta synpunkter från allmänheten.

6.3.6 Ett s.k. exploatörsdrivet planprogram bör inte införas

Av samma skäl som ovan anser länsstyrelsen att ett exploatörsdrivet planprogram inte bör införas.

6.3.7 Skäl saknas att låta planintressenten begära planeringsbesked

Länsstyrelsen är enig med utredaren att planintressenten inte bör tillåtas att hos länsstyrelsen inhämta planeringsbesked. Dels kan det begränsa länsstyrelsens möjlighet till överprövning samt dels påverka klagorätten för planintressenten mm.

6.4 Kommunen ska i planbeskedet ange vilket underlag som kan behövas

Länsstyrelsen delar utredarens förslag att tiden mellan ett positivt planbesked och fram till det att planarbetet startas borde kunna utnyttjas bättre. Utredarens förslag att kommunen i ett positivt planbesked och om planintressenten så begär det ska ange vilka planeringsunderlag som kan behövas för planläggningen har länsstyrelsen inga synpunkter på. Möjligtvis skulle man kunna överväga att låta uppräknings av preliminära planeringsunderlag i ett positivt planeringsbesked

vara obligatoriskt i alla planbesked och inte förknippat med om planintressenten så begär det.

6.5 Planintressenten bör få inhämta yttrande från länsstyrelsen

Det framgår av utredningen att syftet med förslaget är att planintressenten i planprocessens initialskede tillåts inhämta yttrande avseende den aktuella planläggningen hos länsstyrelsen. Syftet är inte att låta planintressenten utföra någon del av samrådet som är reglerat i PBL. Vidare framgår att länsstyrelsen endast kan yttra sig över den åtgärd som omfattas av planbeskedet, att länsstyrelsens synpunkter i första hand ska avse vilka planeringsunderlag som krävs med bäring på inrgipandegrunderna och att länsstyrelsen kan behöva samråda med andra statliga myndigheter för att kunna lämna ett yttrande. Planintressenten ska inte ska inhämta synpunkter från enskilda.

Länsstyrelsen avstyrker utredarens förslag. I praktiken kommer förslaget att innebära att planintressenten vill stämma träff med länsstyrelsen för genomgång av ett tänkt planförslag. På samma sätt som man har stämt träff med kommunen om det tänkta planförslaget initialt. Vid sammanträffandet kommer det bli svårt att dra gränsen mellan denna information och det samråd som finns beskrivet i 5 kap 14 § PBL. Av respekt för det kommunala planmonopolet vill därför länsstyrelsen ogärna träffa planintressenten för att diskutera planförslaget utan att kommunen är närvarande. Det finns risk för att planintressenten spelar ut länsstyrelsen mot kommunen. Eftersom det vid detta skede inte heller finns något riktigt planförslag framme är det svårt att förstå hur andra statliga myndigheter ska kunna komma med relevant och bra information om eventuella planeringsunderlag.

Länsstyrelsen vill poängtera att länsstyrelsen gärna träffar exploatören i tidigt skede men att detta ska ske i närvaro av kommunen. Om det bedöms lämpligt kan länsstyrelsen även ombesörja inhämtande av information i tidigt skede från annan statlig myndighet. Detta kan länsstyrelsen göra utan att plan- och bygglagen ändras på något sätt.

6.6 Ett förtydligande av planintressentens möjlighet att bidra med planeringsunderlag

Länsstyrelsen har ingen erinran mot att det förtydligas i PBL att det ska finnas det planeringsunderlag som behövs för planarbetet. Länsstyrelsen har inte heller någon erinran mot att det anges att planeringsunderlag får tas fram av annan än kommunen.

6.7 Tidsfristen för planbesked bör inte ändras

Det har till Länsstyrelsen inte framkommit att kommunerna anser att nuvarande regler för tidsfristen för planbesked är för kort. Länsstyrelsen delar därför utredarens uppfattning att planbeskedet inte bör ges längre tidsfrist än nuvarande regler.

6.8 Planbesked bör inte få överklagas

Länsstyrelsen delar utredarens uppfattning att planbesked inte bör kunna överklagas.

6.9 Medverkan av enskilda ska redovisas i planbeskrivningen

Länsstyrelsen har ingen erinran mot att det blir transparent om vilka planeringsunderlag som viss enskild har tagit fram.

6.10 Kommunens ansvar för den fysiska planeringen påverkas inte

Länsstyrelsen delar utredarens uppfattning om att även om planintressentens medverkan i detaljplaneläggningen förtydligas och utvecklas i enlighet med förslaget, påverkar det inte kommunens långsiktiga ansvar för den fysiska planeringen.

6.12.1 Mer vägledning behövs om vilket underlag som krävs för att bedöma vissa planeringsförutsättningar

Länsstyrelsen delar utredarens förslag att regeringen bör ta initiativ till att låta ta fram ytterligare vägledning om vilket underlag som behövs för att kartlägga vissa grundläggande planeringsförutsättningar, t.ex. geotekniska undersökningar, naturvärdesinventeringar och utredningar om vatten och avlopp.

6.12.2 Inget avgränsningssamråd vid planprogram

Länsstyrelsen delar utredarens förslag om att miljöbalkens krav på avgränsningssamråd inte ska gälla i arbetet med att ta fram ett planprogram enligt plan- och bygglagen. Det ska förtydligas att det är frivilligt för kommunen att ange planens utgångspunkter och mål i ett särskilt program (planprogram) för att underlätta detaljplanarbetet.

7.3 Genomförandefrågor

Om förslaget genomförs delar Länsstyrelsen utredarens uppfattning att länsstyrelserna årligen ska tillföras tre miljoner kronor för att genomföra förslaget att en planintressent med ett planbesked som grund ska kunna inhämta ett yttrande från länsstyrelsen om vilket planeringsunderlag som kan behövas för den planläggning som planbeskedet avser.

Detta beslut har fattats av landshövding Lena Sommestad efter föredragning av länsarkitekt Cecilia Engström. I beslutet har också länsrådet Jörgen Peters deltagit.

Lena Sommestad

Cecilia Engström

Detta yttrande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd